

Komentář a metodické vysvětlivky (náplň ukazatelů)

Prvotní energetické zdroje v roce 2011 zaznamenaly proti předchozímu roku pokles o 2,4 %. Snížila se úroveň prvotních zdrojů kapalných paliv a zejména paliv plyných, prvotní zdroje tuhých paliv vzrostly. V důsledku toho se výrazně změnila struktura prvotních zdrojů – podíl plyných paliv poklesl z 18,5 % na 16,2 %. Meziroční růst HDP v roce 2011 byl 1,65 % - indikátor energetické náročnosti (podíl prvotních energetických zdrojů a HDP) se v roce 2011 snížil proti roku 2010 o 4,0 % (z 0,518 GJ/tis.Kč (v cenách roku 2005) na 0,498 GJ/tis.Kč (v cenách roku 2005)).

V zahraničním obchodě s elektřinou se dovoz i vývoz zvýšil, výrazněji dovoz – takřka o 60 %. Vzájemný poměr vývozu a dovozu elektřiny se tím snížil na hodnotu 2,6 – to znamená, že vývoz převyšoval dovoz 2,6 krát. V roce 2010 převyšoval vývoz dovoz 3,25 krát. Saldo dovozu a vývozu bylo v roce 2011 nejvyšší v celé historii České republiky – 17 044 GWh.

Energetické zdroje těžené v České republice a dovážené do České republiky jsou z převážné části zušlechťovány (cca z 82,6 % v roce 2011) s cílem zvýšení nebo změny jejich užitné hodnoty pro využití v konečné spotřebě. Kromě výroby elektrické a tepelné energie se jedná o další způsoby zušlechťování paliv, především o zpracování ropy a koksování černého uhlí. V roce 2011 se ropné produkty podílely na celkové výrobě zušlechťovaných paliv (bez výroby elektřiny a tepla) 69,5 % a produkty koksování 21,4 %.

Výroba v transformačních energetických procesech v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 klesla o 4,8 % (o 46 943 TJ). Tento pokles byl ovlivněn především snížením výroby tepla (o 10,1 %, 19 563 TJ), poklesem výroby v procesu zpracování ropy (o 8,1 %, 27 803 TJ) a ukončením výroby briket.

Vsázka paliv a energie v roce 2011 byla nižší než v roce 2010 o 3,4 %. Ve výrobě tepla poklesla vsázka o 8,3 % a v zušlechťovacích procesech o 8,4 %.

Průměrná účinnost transformačních procesů se v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 snížila z 60,4 % na 59,5 %. Nejvíce se snížila účinnost výroby v procesu tlakového zplynování uhlí a v procesu výroby tepla.

Energetické procesy zušlechťování paliv - jsou produktivní činnosti, jejichž výsledkem je zvýšení, respektive změna užitné hodnoty energetických látek (paliv), které jimi procházejí. Za energetické pochody se v energetické bilanci považují jen ty procesy, ve kterých se bilanční formou kvalifikují na jedné straně vsázka a na druhé straně výroba (využitelné produkty) a ztráty na vsázce. V těchto procesech dochází zpravidla k podstatným chemickým a fyzikálním změnám vsazených paliv a energie. Výkazem EP 8-01 se zjišťují data za ukazatele energetické bilance následujících energetických procesů:

- vysokoteplotní karbonizace v koksovárnách
- tlakové zplynování uhlí
- výroba kapalných paliv z ropy
- výroba generátorového plynu v průmyslových generátorech
- vysokopeční proces

údaje pro sestavení bilance elektrické a tepelné energie se sledují výkazem EP 10-01 a jsou prezentovány v druhé části této publikace.

Prvotní energetické zdroje - zdroje paliv a energie získané přímo, které neprošly zušlechťovacími procesy, tj. přírodní zdroje (v tuzemsku vytěžené palivo, elektřina z vodních elektráren, primární teplo - teplo z jaderného paliva), dovoz paliv a energií snížený o vývoz, změna stavu zásob a jiné zdroje.

Vsázka - představuje paliva (energii), která přímo vstupují do energetického pochodu, v němž se zpracovávají za účelem zvýšení jejich užité hodnoty (např. hnědé uhlí na brikety, ropa na kapalná paliva, apod.).

Výroba (využitelné produkty) - veškeré energetické i neenergetické produkty, které v energetickém pochodu vznikají.

Provozovací spotřeba - je veškerá spotřeba paliv a energie vynaložená na provoz energetického pochodu, tj. na získání využitelných produktů energetického pochodu.

Ztráty celkem v energetickém pochodu jsou definovány jako rozdíl mezi vsázkou včetně provozovací spotřeby a výrobou.

Zásoby u dodavatelů - zásoby paliv určené pro prodej (u těžebních, výrobních a obchodních subjektů).

Zásoby u spotřebitelů - zásoby určené pro výrobu a provoz subjektu (podniku). Čerpání zásob je rozdíl počátečního (k 1. 1. sledovaného roku) a konečného stavu zásob (k 31. 12. sledovaného roku).

Účinnost energetického pochodu - podíl výroby a součtu vsázky s provozovací spotřebou příslušného energetického procesu.